

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÓVODÁK NEHÉZSÉGEI

HEGEDŰS Roland

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar (Magyarország)

e-mail: hegedusroland1989@gmail.com

Heckman (2006) szerint minél korábban történik a pénzügyi befektetés a gyermekek oktatásába, annál nagyobb a megtérülése. Ezek a gondolatok kapcsolatban állnak Bernstein (1973) kidolgozott és korlátozott nyelvi kód megállapításaival, mert a hátrányos helyzetű gyermekek esetében még fontosabb, hogy minél előbb kerüljenek be az oktatási rendszerbe, így hamarabb elsajátíthatják a társadalom szabályait. A hátrányos helyzet meghatározása nemzetközi kontextusban sokféle fogalmat foglal magába (OECD 2017), ezért mi kutatásunkban a magyar törvényi rendszer szerinti hátrányos helyzet fogalmat használjuk.

Kutatásunk első részében vizsgáltuk, hogy 2013 és 2017 között, milyen változások történtek a hátrányos helyzetű óvodások számában, valamint azt is, hogy mennyi az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma. Az idősoros vizsgálatok mellett vizsgáljuk a területi különbségeket is a hátrányos helyzetű gyermekek arányaiban. A kutatásunk második részében egy magas hátrányos helyzetű térségben végeztünk interjú vizsgálatot.

Az idősoros adatokat az Oktatási Hivaltól kaptuk, melyeket SPSS programban elemeztünk, a területi adatokat pedig MapInfo program segítségével térképen ábrázoltuk járási szinten. Az interjú során három óvoda négy óvodapedagógusával és a pedagógiai szakszolgálat vezetőjével készítettünk. Vizsgálatunkban kitértünk arra, hogy milyen nehézségeik adódnak a hátrányos helyzetű gyerekekkel, milyen hátrányaik vannak az óvodán belül, valamint arra is, hogy milyen a gyógypedagógiai ellátása az óvodáknak.

Eredményeink azt mutatják, hogy a kiindulási évünktől kezdve folyamatos csökkenés volt megfigyelhető a hátrányos helyzetűek számában és arányában. Területileg a Dél-Dunántúl régióban, valamint az északkeleti régióban kiemelkedően magas az arányuk. A pedagógusok kiemelték, hogy a gyerekeknek teljesen más a szokásrendszerük, valamint a mindennapi tapasztalataik, így az alapvető dolgok megtanításával kell kezdeni (WC használat stb.) a felzárkóztatásukat. A pedagógusok kiemelték, hogy minden nehézség ellenére, szeretik csinálni munkájukat, mert a gyerekek érdekeiért szállnak harcba. A gyógypedagógusi ellátás akadozik az óvodákban, mérlegelni kell, hogy melyik gyerekeknek szükséges már fejlesztést nyújtani és ki „ér még rá”.

NYITOTTAK-E A LEENDŐ PEDAGÓGUSOK AZ INKLUZÍV NEVELÉSRE? A DEBRECENI EGYETEM PEDAGÓGUS HALLGATÓINAK VIZSGÁLATA.

KOVÁCS Edina*

BIHARI Zsanett

Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar (Magyarország)

e-mail*: kovacs.edina.12@gmail.com

A speciális nevelési igényű gyermekek hatékony fejlesztésének része egy méltányosabb, az inklúziót elősegítő köznevelési rendszer megteremtése. A befogadó intézménnyé alakításnak számos feltétele van, például a megfelelő környezet létrehozása, de a kutatások többsége azt mutatja, hogy a legfontosabb tényező a pedagógusok felkészültsége, befogadó attitűdjének megléte (Alghazo et al., 2003; Réthyné, 2002; Szabó, 2016; Torda és Perlusz, 2010). A pedagógusokat vizsgáló kutatások a speciális szakismeret, a gyakorlati tapasztalat és az intézménytípus esetében igazolták, hogy ezek szignifikáns hatással vannak a pedagógusok befogadó attitűdjére. Egy, a pedagógushallgatókat vizsgáló kutatás arra mutatott rá, hogy a hallgatók általánosságban negatív

attitűddel rendelkeznek, és azok a személyes tapasztalatok, amelyek nem reflektáltak, ezt a negatív attitűdöt sem befolyásolják (Alghazo et al., 2003).

Jelen kutatásunk a Debreceni Egyetem pedagógushallgatóit vizsgálja. A kutatás kvantitatív, a hallgatókat valószínűségi mintavétellel választjuk ki. A lekérdezés jelenleg zajlik: azt tervezzük, hogy óvodapedagógus, valamint tanárképzésben részt vevő hallgatókat is megkérdezzük, hogy lássuk, a képzéstípusok különbsége okoz-e valamilyen szignifikáns eltérést az együttnevelés iránti attitűdben. Az attitűd mérésére az Attitudes Towrds Disabled Persons (ATDP) skálát használjuk, amelyet 1970-ben fejlesztettek ki, és amelyet a fent hivatkozott, hallgatókat vizsgáló kutatás során is használtak. Emellett rákérdezzük a személyes és a szakmai ismeretekre, a pálya iránti elkötelezettségre, és megvizsgáljuk, ezek befolyásolják-e a fogyatékossgal élő gyermekek nevelése iránti nyitottságot. A korábbi kutatások eredményei alapján feltételezzük, hogy elsősorban a képzés során szerzett, gyakorlati jellegű tapasztalat járul hozzá az együttnevelés iránti nyitottsághoz, míg az ismeretek hiánya a negatív attitűdöket erősíti. A konferencián tervezzük az eredmények bemutatását is.

AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁGA FOGYATÉKOS ÜGYEI 2005-2018 KÖZÖTT

LAKI Ildikó (PhD)

Szegedi Tudományegyetem ETSZK (Magyarország)

e-mail: b.laki.ildiko@gmail.com

Előadásomban a 2000-es évek elején létrejött Egyenlő Bánásmód Hatóságának (későbbiekben EBH) fogyatékosügyeit kívánom bemutatni, értékelni. A fogyatékossgal élő emberek az ezredforduló után egyre inkább a társadalom reflektorfényébe kerültek, mely egy normalizált társadalomban természetesen elengedhetetlen. Számos egyéni és csoportos sérelemmel, társadalmi integrációjuk veszélyeztető tettel, illetve cselekedettel találkozva, érintkezve olyan lehetőség teremtdött e csoport számára is, mely a demokratikus társadalomban alapként szolgál.

Az EBH, mint hatóság köteles eljárni mindazon ügyekben, mely a társadalom sérülékeny csoportjait valamilyen módon érinti. Az elmúlt években, évtizedben egyre több jogeset jelent meg a hatóságnál, melyek többféleképpen értelmezhetők. A jelen előadás két (meghatározott) elv mentén mutatja be és értékeli az eseteket. Így a diszkrimináció területe, a diszkrimináció típusa. Mindezek mellett a érzékeltetésre kerül a társadalmi kontextus, a jogi környezet, valamint azok a komplex változások, amelyek a fogyatékossgal élő emberek mindennapjait teljes körűen érintik.

Az előadás legfőbb célja, hogy egy vonalat mutasson be a hivatal ügyeinek köréről, a megoldási stratégiákról.